

§ 246

Yttrande till Svenska kraftnät om nya luftledning

KSN-2022-01306

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. **att** avge yttrande till Svenska kraftnät enligt ärendets bilaga 1.

Sammanfattning

Svenska kraftnät har skickat en remiss avseende förslag till huvudkorridor och sträckningar för nya kraftledningar i stamnätet. Syftet är att förstärka överföringskapaciteten för att säkra elförsörjningen bland annat i Uppsala. Remisstiden löper till 30 september 2022.

I ett tidigare planeringssteg remitterade svenska kraftnät ett antal alternativa kraftledningskorridorer som Uppsala kommun besvarade (kommunstyrelsen 25 augusti 2021 § 227). Nästa fas i planeringen är att Svenska kraftnät efter remissbehandling ser över bedömningarna och modifierar vid behov korridorer och sträckningar. Svenska kraftnät går sen vidare i processen och begär koncession hos Energimarknadsinspektionen som i sin tur remitterar förslaget innan beslut tas. Svenska kraftnät bedömer att kraftledningsförstärkningen kan färdigställas omkring 2030.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 19 augusti 2022
- Bilaga 1, förslag till remissvar till Svenska kraftnät
- Svenska kraftnäts underlag till myndighetsdialog. Materialet är mycket omfattande och återfinns på Svenska kraftnäts webbplats, uppdelat på fyra delsträckor. Länkar till materialet finns nedan:
  - [Mehedeby-Jälla](#)
  - [Bredåker-Jälla](#)
  - [Jälla-Plenninge](#)
  - [Plenninge-Odensala](#)

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2022-09-13

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2022-08-19

Diarienummer:
KSN-2022-01306

Handläggare:
Göran Carlén

Yttrande till Svenska kraftnät om nya luftledning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** avge yttrande till Svenska kraftnät enligt ärendets bilaga 1.

Ärendet

Svenska kraftnät har skickat en remiss avseende förslag till huvudkorridor och sträckningar för nya kraftledningar i stamnätet. Syftet är att förstärka överföringskapaciteten för att säkra elförsörjningen bland annat i Uppsala. Remisstiden löper till 30 september 2022.

I ett tidigare planeringssteg remitterade svenska kraftnät ett antal alternativa kraftledningskorridorer som Uppsala kommun besvarade (kommunstyrelsen 25 augusti 2021 § 227). Nästa fas i planeringen är att Svenska kraftnät efter remissbehandling ser över bedömningarna och modifierar vid behov korridorer och sträckningar. Svenska kraftnät går sen vidare i processen och begär koncession hos Energimarknadsinspektionen som i sin tur remitterar förslaget innan beslut tas. Svenska kraftnät bedömer att kraftledningsförstärkningen kan färdigställas omkring 2030.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen tillsammans med kommunledningskontoret samt miljöförvaltningen. Uppsala Vatten- och avfall AB har fått ärendet på egen remiss. Barn- och jämställdhetsperspektiven är inte relevanta med föreliggande förslag till beslut. Näringslivsperspektivet är beaktat i beredningen.

Föredragning

Befolknings- och näringslivstillväxten i Mälardalen har gjort att bland annat Uppsala nått kapacitetstaket när det gäller stamnätet för elförsörjningen. Stamnätet är det statliga affärsverket Svenska kraftnäts ansvar. Genom lokala förstärkningar i en befintlig ledning och en station kommer den akuta effektbristen sannolikt att vara avhjälpd år 2024. För att långsiktigt säkerställa elbehoven för fortsatt befolknings- och näringslivsutveckling och elektrifiering av transportsystemen behövs ytterligare åtgärder. Svenska kraftnät förbereder därför ett paket av kraftledningar från Dalälven i norr till Odensala (Sigtuna) i söder, som ska klara utvecklingen i minst 50 år framåt. Förutom två nya 400 kilovolts-luftledningar behövs också två nya stationer och förstärkning av 220 kilovolts-nätet vid Uppsala stad.

De nya 400 kilovolts-ledningarna ska ersätta befintliga 220-kilovoltsledningar som löper från Untra vid Dalälven i norr till station Bredåker i söder via Storvreta/Fullerö respektive Björklinge. De ersätter även en 220-kilovoltsledning som löper vidare söderut på slätten invid Uppsala stad till station Plenninge och därefter in i Knivsta kommun. I Svenska kraftnäts förslag samförläggs de två nya ledningarna och löper huvudsakligen längs E4 och i en av de befintliga kraftledningsgatorna. Vissa avvikelser från befintlig ledningsgata sker, huvudsakligen för att klara skyddsavstånd till befintliga bostäder. Den äldre ledningen kan rivas ut innan etablering av de två nya, vilket begränsar markintrånget där befintlig korridor används. Nya stationer kommer att krävas vid Jälla och Plenninge. Mer exakta placeringar av dessa kommer att remitteras separat. Kommunal mark (skog) kan komma att behövas för dessa stationer. Från stationen vid Jälla kommer en ny ledning att behöva dras parallellt med en befintlig fram till station Bredåker. Förslaget innebär att befintliga kraftledningar genom exempelvis Björklinge och Danmark avvecklas.

Stadsbyggnadsförvaltningen kan konstatera att Svenska kraftnät tagit stor hänsyn till kommunens remissvar i det tidigare planeringssteget. Kommunen har å sin sida pausat planläggning och bygglovgivning i berörda utredningskorridorer. Stadsbyggnadsförvaltningen har haft flera kontakter med Svenska kraftnät för att bistå med information under det fortsatta planeringsarbetet. Med den omfattning av ledningsdragningar och nya stationer som krävs blir det dock ofrånkomligt med intressekonflikter, vilket också remissunderlaget lyfter fram. Många allmänna och enskilda intressen berörs i flera kommuner.

Förslaget till remissvar är formulerat med avsikt att klargöra vilka intressekonflikter som kommunen är särskilt angelägen om att undvika. Det handlar bland annat om att nya ledningar inte får påverka annat samhällsbyggande negativt i Storvreta och de sydöstra stadsdelarna, att hålla nere påverkan på landskapsbild och intrång i värdefull natur- och kulturmiljö. Hälsoskyddsaspekterna, det vill säga främst magnetfältspåverkan, synes vara väl omhändertagna i förslaget till ledningssträckningar. I yttrandet framhålls även det angelägna i att de planerade ledningarna etableras enligt tidplanen och att kommunen är beredd att också fortsättningsvis medverka operativt i planeringen.

Ekonomiska konsekvenser

Att avge yttrandet ger inga ekonomiska konsekvenser men elkapaciteten är en viktig framtidsfråga för kommunalekonomin.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 19 augusti 2022
- Bilaga 1, förslag till remissvar till Svenska kraftnät
- Svenska kraftnäts underlag till myndighetsdialog. Materialet är mycket omfattande och återfinns på Svenska kraftnäts webbplats, uppdelat på fyra delsträckor. Länkar till materialet finns nedan:

[Mehedeby-Jälla](#)

[Bredåker-Jälla](#)

[Jälla-Plenninge](#)

[Plenninge-Odensala](#)

Stadsbyggnadsförvaltningen

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christian Blomberg
Stadsbyggnadsdirektör

Kommunstyrelsen
YttrandeSvenska kraftnät, registrator@svk.se
Ert diarienummer 2020/3794Handläggare:
Göran Carlén

Angående samråd om planerade kraftledningar i Uppsala, Tierp, Knivsta och Sigtuna kommuner

Inledning

Uppsala kommun har mottagit underlag till rubricerade samråd enligt miljöbalkens sjätte kapitel. Uppsala kommun vill inledningsvis uttrycka uppskattning över god dialog och information hittills och att Svenska kraftnät (SVK) driver planeringsprocessen med hög prioritet. Kommunens synpunkter under myndighetsdialogen 2021 om alternativa korridorer och stationsplaceringar synes i hög grad ha fått genomslag. Uppsala kommun noterar också att SVK nu bedömer att det går att riva bort befintliga ledningar innan de föreslagna dubbelledningarna läggs i samma sträcka och att skyddsavstånden för elektromagnetiska fält nu beräknats bli betydligt kortare än vad som framkom under myndighetsdialogen. Det bäddar sammantaget för en effektivare ledningsdragning med mindre negativ påverkan. Det finns ett gemensamt intresse hos Uppsala kommun, Länsstyrelsen i Uppsala län, Region Uppsala och Svenska kraftnät att snabbast möjligt åstadkomma den effektförstärkning som planeringen syftar till. Med den omfattning av ledningsdragningar och nya stationer som krävs blir det dock ofrånkomligt med intressekonflikter, vilket också remissunderlaget lyfter fram. Många allmänna och enskilda intressen berörs i flera kommuner.

Översiktsplan 2016 redovisar kommunens syn på förändringar i stamnätet. I samband med att koncession löper ut bör möjligheten prövas att flytta eller markförlägga tätortsnära luftledningar. När nya ledningar anläggs bör möjligheten att samförlägga dem i befintliga ledningssträckningar utanför tätorter prövas. Uppsala kommun har noterat de teknisk-ekonomiska svårigheterna med att markförlägga ledningar när det handlar om de höga spänningar som det är fråga om.

Kommunens bolag Uppsala vatten och avfall AB avger eget remissvar.

Synpunkter

Särskilda platser

I kartan nedan markeras några platser med risk för konflikter.

Grönstreckat=befintliga 220-kV-ledningar, blått=SVK:s föreslagna sträckningar för nya ledningar. Nordsydliga befintliga ledningar rivs och ersätts med de nya.

1. Storvreta/Fullerö

Uppsala kommun noterar med tillfredsställelse att påverkan på planerat byggande enligt den fördjupade översiktsplanen av den förslagna sträckningen minskat rejält i förhållande till det underlaget som följde med den tidigare myndighetsdialogen. Det är dock angeläget med en marginell sträckningsförändring så att planerad bebyggelse kan genomföras i sin helhet. Dialog pågår redan angående detta. Kommunen ser dock allra helst att ledningen grävs ner på sträckan, i enlighet med översiktsplanens generella ställningstagande, så att barriäreffekten inom samhället försvinner.

2. Jälla/Storskogen

Här planeras ny dubbelledning ersätta befintlig nordsydlig ledning. Den avses kopplas till ny station ungefär där befintlig öst-västlig ledning korsar. En befintlig östvästlig 220-kilovoltsledning avses rivas bort, en förnyas och ytterligare en 220-kilovoltsledning anläggs parallellt. Eftersom en av Linnés exkursionsvägar och ett utpekade grönområde i översiktsplanen berörs är det särskilt angeläget att hålla nere markintrånget. Ledningarna mellan Bredåker och Jälla bör om möjligt samförläggas med gemensamt stolpverk för att hålla nere intrånget och den nya stationen placeras så nära ledningskorset som möjligt.

3. Plenninge

Vid Plenninge kommer att krävas en ny stor station. Det är angeläget att ledningssträckningen ger möjlighet till att stationen kan placeras på det mindre skogsparti som finns i ledningssträckningen så att intrånget i åkermarken och påverkan på landskapsbilden/kulturmiljön hålls nere. Skogsmarken ser preliminärt ut att ha begränsade naturvärden.

4. Danmark

Förslaget innebär att man avviker från befintlig sträckning för att undvika magnetfältpåverkan på befintliga bostäder. Ledningen dras i stället öster om Danmark för att sedan i två alternativa sträckningar återgå till befintlig sträckning i söder. Uppsala kommun har i kontakterna med Svenska kraftnät förstått att ytterligare utredningar genomförs för denna passage och att ett kompletterande samråd kommer att genomföras. Uppsala kommun avvaktar därför med att lämna synpunkter på denna passage, men uppskattar att ytterligare varianter undersöks.

5. Sydöstra stadsdelarna

Här tangerar sträckningen ett planerat verksamhetsområde i den antagna (men överklagade) fördjupade översiktsplanen för området. På Knivstas sida kommungränsen berörs bland annat en planerad trafikplats och tillfartsväg till nämnda sydöstra stadsdelar. På Knivstasidan löper också den föreslagna sträckningen genom del av "Nysala", ett område som breder ut sig på ömse sidor kommungränsen och som enligt kommunernas avtal med staten om bostadsbyggande och nya spår på ostkustbanan ska planeras för en samlad större exploatering på längre sikt (se sid 10 i slutredovisningen till regeringen som finns [här](#)). Anpassningar av ledningssträckningen bör göras så att konflikter med samhällsutbyggnaderna undviks. Det är angeläget att SVK, Uppsala och Knivsta kommuner samt Trafikverket samverkar för att om möjligt finna en alternativ sträckning för kraftledningen. Här kan också finnas synergier att vinna om parterna samarbetar i framtagandet av planeringsunderlag som naturvärdesinventeringar, arkeologi med mera.

Övrigt

I kommunens samrådsyttrande under myndighetsdialogen följde med anvisningar till olika inventeringar och kommunala ställningstaganden som underlag till det fortsatta arbetet. Sedan dess har kommunen tagit fram ytterligare underlag. I området kring Storvreta och sydöstra Uppsala finns miljöer för den fridlysta arten cinnoberbagge. Kommunen har tagit fram särskilda analyser av värdekärnor och spridningsstråk för arten. Kommunen håller också på att ta fram nätverksanalyser för vissa andra arter och naturtyper. I samband med MKB-arbetet är det lämpligt att kontakta kommunen för att få del av dessa underlag.

Fortsatt planeringsprocess

Uppsala kommun ser fram emot en fortsatt god dialog och är beredd att delta operativt i planeringsarbetet, inte minst avseende de fem platserna som tagits upp här.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling
Ordförande

Sara-Carin Öhman
Sekreterare